

DZIENNIK

DEPARTAMENTOWY RADOMSKI

W RADOMIU DNIA 14 STYCZNIA ROKU 1816.

Nro: 17721 *Względem podjęcia się założenia Fabryk
szczególniej zaś Saletry*

Prefekt Departamentu Radomskiego.

Gdy z Woli Najjaśniejszego Pana ustanowioną została Komisya do Insztrowania wszelkich w Kraju Fabryk i Hut, 'względem ich' użyteczności, i gdy nadto rzeczony Komisyi jest obowiązkiem zająć się środkami do wzniesienia nowych lub założenia nowych Fabryk służącemi, wzywa więc Prefekt wszystkich założenia jakiej Fabryki szczególniej zaś Saletry podjąć się zyczących, szczerzy z Deklaracyami swoimi wraz z warunkami pod jakimi założenia tego podjąć się pragną przytoczley do rzeczony Komisyi zgłosić się starali, o miejscu znajdowania się rzeczony Komisyi w Bierzo Prefektury wiadomość powziąć można, podymującemu się zaś Entrepryzy takowey wszelką pomoc z strony Rządu zapewnioną zostanie.

Radom dnia 29 Grudnia 1815 roku,

(podpisano) *Kesicki Z. P.*

Hassmann Sek. Gw.

Nro: 122. *Względem nieopuszczania do Królestwa
Polskiego Zagranicznej zdawkowej Monety*

Prefekt Departamentu Radomskiego.

W skutek Reskryptu Wysokiego Ministerstwa Przychodów i Skarbu z dnia 27. z. m. Nro: 1535. zawiadania W. Podprefekta, iż Półtówki Pruskie, i wszelka zdawkowa Zagraniczna Moneta, z Kursu Publicznego usunięta odtąd do Kraju Królestwa Polskiego zupełnie wpuszczane być nie mogą, chyba tylko w takim przypadku jeżeli prowadzący deklaracje takowe nie jako monety ale jako Kruszcze surowy do Mennicy, Kraiowej sprzedają, lub na inny użytek obrócić, a co Dyrektorowie Skarbu publicznego w Departamentach, względem wydania do Komor Celnych potrzebnych urządzeń, odebra-
li osobno zalecenia, także W.W. Podprefekci dopełnienia powyższej Ustawy ściśle z
swoy strony przestrzegać mają.

Radom dnia 4. Stycznia 1816.

(Podpisano.)

Kosiński Z. P.

Hassmann Sekr. Gen.

Nro. 16306. *Prefekt Departamentu Radomskiego.*

Mając sobie przy Reskrypcie Wysokiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17. Listopada r. z. Nro. 268. komunikowaną Deklaracyą Pełnomocników Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi Króla Polskiego, i Najjaśniejszego Cesarza Austryi względem Układu wzajemnego wydawania Wojskowych Zbiegów, w raz złączonym w
tęj mierze N. Cesarza i Króla Edyktem, takowe dla wiadomości Uur. Woytów Gmin
i JPP Burmistrzów Miast, w Dzienniku Departamentowym umieszcza.

Radom dnia 4. Stycznia 1816 Roku.

podpisano

Kosiński Z. P.

Hassmann Sekr. Gen.

ad Nro: 16806.

M Y A L E X A N D E R I.

Cesarz i Samowładca Wszech Rosyi etc. etc.

Sposunki przyjacielskie szczęśliwie trwająco między Jwioną Dworani Cesarzkie-
mi i waszniechęci przyłożenia się wasz skłoni ile możność sposobami do dobrsich Państw
i Władz zobopolnych, skłoniły Nas do przesięwzięcia, łącznie z J. C. M. Cesarzem
Austrii Krolem Węgierskim i Czeskim S. postanowienia wgedy Kartelu, mogącego za-
pobiedz i przeskodzić Dezercyi w zobopolnych Woyeskach:

W skutek układu w tey mierze przesięwziętego, i dla uwiadomienia Poddanych
Naszych, o postanowieniu wzajemnie przyiętym, uznaliśmy za rzecz potrzebną ogło-
szenia niniejszego Edyktu, ktorego rozmaite Artykuły, tak iak są poniżej wyrażone
od tąd służyć będą za Prawidło postępowania.

A R T Y K U Ł 1.

Będzie Obowiązkiem wszystkich Naszych Urzędników Cywilnych i Woyeskowych
lecz szczególniey Komendantów Stacyi Militarynych, wzdłuż Granic Naszych ustanowie-
nych aby czuwali z naywiększą pilnością. i niepozwalali żadnemu Zbiegowi z Woyek
Cesarza Jmci: Austriackiego Krola Węgierskiego i Czeskiego, przeyscia przez Granice;
i aby temuz Zbiegowi, żadney ucieczki, i schronienia, w Państwach Naszego posiadania
nie dawano.

A R T Y K U Ł 2.

Każdy zatem Żołnierz bez wyiatku, służący pieszo lub konno, należący do Ar-
tyleryi do pociagu lub innych rodzajów Służby Woyeskowej N: Cesarza Austrii K:
Węgierskiego i Czeskiego, albo też Officer, któryby przesiędził granice i zaydawał się
na naszey Ziemi, a któryby nie był opatrzony Paszportem lub Listem Ciwartym

(Cartouche) w dobrej i przyzwoitej formie, będzie natychmiast zatrzymanym i wydanie onego nastąpi wraz z bronią, Kołmi, ubiorem, Ekwipazem, i innemi rzeczami, które by się przy niem znajdować mogły, i które by mógł w innem zostawić nieysem zabrawszy one w czasie swęj ucieczki, chociaż by nawet poszukiwanym nie był, a gdyby podobny Zbieg odszedł od Woyska ianego Monarchy albo innych Państw z któremi Kartel jest zawarty: Zbieg takowy, podobnież wydany będzie Woysku w którym się ostatecznie znajdował.

A R T Y K U Ł 3.

W przypadku gdyby pomimo wszelakiej ostrożności Zbieg iaki wcisnął się skrycie do Naszych Państw, i uszedł bezwzględności Naszych Przełożonych, bądź przez przebranie się, bądź okazanie fałszywych paszportów, choćby nawet zamieszkał w jakimkolwiek mieyscu, Mieście albo Wsi, w Naszemu Państwie położonych nie mający wydanym i odesłanym także zostanie, Żłkoro przez Kommandantów J. C. Mei Cesarza Austrii Króla Węgierskiego i Czeskiego poznany i poszukiwany będzie.]

A R T Y K U Ł 4.

Wyjętemi są od takowego wydania, Zbiegowie od Woysk Cesarza Imci Austrii Króla Węgierskiego i Czeskiego, Zrodzeni w Naszych Kraiach, podług wzajemney między dwiema Moceństwami umowy, iako zadane z nich nie jest obowiązane oddawania swych własnych Poddanych, którzy by służąc w Woysku innego Moceństwa, powrócili za pomocą Dezercyi na Ziemię ich naturalnego Władcy.

A R T Y K U Ł 5.

Względnie żywności Zbiegów od Momentu ich przytrzymania, aż do czasu omyślnie wyłania, postanowiliśmy wraz z Cesarzem Imcią Austrii Królem Węgierskim i Czeskim że:

a) Od dnia w którym terazniejszy kartel zacznie być wykonywanym, w całym ciągu przez który trwać będzie przechód Woysk Naszych dopokąd też nie wnijdą do

Rosyi po zawarciu Pokoju, Konwencya przyjeta d: 11/23 Maia r. b. między Rosyą i Austryą, tytująca się żywności Wojska przechodzącego Przez Kraie Austriackie, i wzrostu kosztów z tad wynikłych, lędzie podobnież załosoowaną względnie Zbiegow, wyiawszy trunki które Zbiegom dostarczane uiebędą, ani Wodka, ani wino, ani Piwo, Dla ułatwienia zapłaty w czasie wydania Zbiegow, cena Portyi oznacza się tymczasowo Kraycarow ośm (ośm Kopeiek) cena Racyi dwanaście, zapewniają tak zwrot nad danyh kosztow, iako też naywiększą oszczędność wydatkow, na potrzeby zbiegow podiętych, a to po oddaniu stu-Zbiegow, przez iedno z dwóch Mocarstw uskuteczniomem. Sposob wypłaty ustanowionej w wyżey wyrażoney konwencyi podobnież służyć będzie za prawidło w tym względzie.

6 Po upłynionym wyżey wzmiankowanym czasie, Urządzenie i Tytujące się żywności a mianowicie wzrostu kosztów, w Artykule 5 Kartelu ułożonego Roku 1810, w swojej zostaje mocy, i dla tego kosztu żywności iednego zbiega wynosić będą na dzień, cztery kraycary, (cztery kopieyki) oprócz chleba funta iednego i trzech cwarci tych, bądź w naturze, bądź w pieniądzech, podług ceny bieżącej w targu, a na żywność iednego konia, należec się będzie sześć funtów Owsa, i dziesięć funtów Siana wagi Austriackiey, albo ośm funtow Owsa, i trzynaście funtow iedna trzecich Siana wagi Rosyiskiey na dzień, oprócz słomy na pościełanie.

Wydatki te będą wypłacone w bieżącej Monecie, iako też i należność za obiekta w naturze dostawione, dodając do tego i chleb, podług tej ceny bieżącej w targu naybliższego Miasta tego miejsca, w którem, wydanie zbiega, lub konia nastąpi.

Zbiegowie nie mogą zaciągać prawnych długów o których wypłacie załaney nie będzie wzmianki.

ARTYKUŁ 6.

Do tego wogólnie zezwala się na nadgodę pieniężną (Taylia) temu któryby do-

niost albo przyprowadził zbiega, to jest cztery Ruble osnadsiesiąt kopieek, w brzęzącey monecie, albo ośm złotych w monecie konwencyney za człowieka pieszego, a śladu Rubli dwadzieścia kopieek, w brzęzącey monecie, albo awanascie złotych konwencyi-nych, za konnego Żołnierza z koniem, podług ewaluacyi jednego Rubla, którego wartość wynosi sto krzycaarów Austryackich, ma się także rozumieć, że koszta ilarzy i transpor-
tu zbiega do tożżo należą summy.

Oprócz kosztów żywności, i nagrody [Taylii] nie będzie wolno nie więcej żądać, pod jakimkolwiek pozorem, a gdyby przypadkiem, zbieg przez niewiadomość przyjętym został w służbę Mocarstwa, które teroz zbiega wydać winno, Effekta iego zatrzymane bydż nie mogą, oprócz ubiora, który mu dano, wszystkie zaś inne rzeczy zbiega wraz z zbiegiem oddane być powinny Korpnsewi do którego należy, albo tym którzy będą wysłani do odebrania onego, podług Art. 9:

Gdyby się okazała wątpliwość w Rekwizycyi względem Dezercyi, przez którą zbieg jest powołany, nie będzie wolno odmówić wydania zbiega, lecz aby wszelkiego un-
niknąć błędu, Władze Woyskowe, albo Cywilne, płożą wywód słowny, który wraz z zbiegiem wydadzą, a iego Kopia przesłaną będzie Władzom J. C. M. Cesarza Austrii, Król. Węgierskiego, i Czeskiego.

ARTYKUŁ 7

Gdyby po Dezercyi dopuścił się zbieg iakowey zbrodni, lub występku w kraia do którego się schronił, nie mniej wydanym będzie Mocarstwu do którego należy, a te
carstwo, mając sobie komunikowane wszystkie Akta tyczące się iego występku, k-
go sądzić i ukarać podług prawa, Wyrok zaś odsyłany będzie do miejsca popełniono-
go występku.

ARTYKUŁ 8

Każdy oddział Woyskowy do ścigania zbiega wysłany, zatrzyma się na Granicy
tak, że od momentu przejścia zbiega za Granicę, nie wolno Oddziałowi dalecy go po-

szukiwać, tylko jednemu, albo dwom ludziom opatrzonym w Paszporta, albo Listy otwarte (Cartomcher] pozwala się przycisnąć do najbliższego miejsca w celu rekwirowania zaimtąd Władzy Wojskowej, albo Cywilney, która obowiązana będzie natychmiast udzielić onymże pomocy, dla odkrycia lub przytrzymania zbiega. W przypadku gdyby zbieg był pojmany w miejscu wskazanem przez listę z której uszedł, i nie był przez jednego z naszych Poddanych przyprowadzonym, w ten czas nadgrod pieniężna (Taylii) miejsca mieć nie będzie.

A R T Y K U Ł · 9

Wrazie kiedy się zdarzy podobne wydanie zbiegów, Komendant Wojska naszego, albo Stacji najbliższej Granicy, uwiadomi Komendanta Wojsk w najbliższej Stacji J. C. M. Cesarza Austrii Króla Węgierskiego i Czelnego, i inowić się z nim względem dnia i godziny, w których wydanie zbiegów ma być skutecznione. Ciż zbiegowie prowadzeni będą przez Oddział naszego Wojska, do punktu średniego granicznego, gdzie także udać się ma, w tymże dniu i tycż samcy godziny, Oddział Wojska J. C. M. Cesarza Austrii etc. do odebrania tychże zbiegów przeznaczony, i tam włączając oddani zełłana, za przyswoitcm pokwitowaniem, które wydane będzie naszemu Komendantowi Stacji, a ten wzaiomnie wyda Komendantowi Stacji Austriackicy Kwit z wypłaty kosztów i wydatków Artykułem powyższym 5 i 6 obiętych.

A R T Y K U Ł 10

Podobnież rozkazpieny, aby służący Officerów, którzyby się wylępku dopuścili, a przešli do naszej Armii, albo na naszą schronili Ziemię, byli przytrzymanemi, i na Rekwizycją wydani, za bonifikacją kosztów żywności wyznaczony w w Artykule 5 dla Żołnierzy.

A R T Y K U Ł II

Każdy Officer z naszego, któryby się dopuścił odmówić, albo zaciągnąć bądź przez

) 16 (

podstęp, lub przez gwałt, kogokolwiek będącego w służbie Austriackiej Wojskowej, ukaranym będzie dwu Miesięcznym Aresztem.

A R T Y K U Ł 12

Podobnież każdy Officer naszego Wojska, któryby dopomagał przechowaniu zbiega Austriackiego, lub któryby przyłożył się do Jego ucieczki, albo pozwolił mu przejścia w odleglejsze Prowincye, skarany będzie na dwa Miesiące Aresztu. Każdy, nawet inny, któryby stał się winnym tego występku, odbierze karę podług swego stanu, albo karę cięższą, albo pieniężną.

A R T Y K U Ł 13

Zakazniemy wszystkim naszym Poddanym kupowania od zbiegów Austriackich wszelkich Effektów, ubioru albo ekwipażu, nie mniej koni broni etc. Te efekta uważane za kradzione, będą zabrane wszędzie, gdzieby się znajdowały, i będą oddane Pułkowi z którego zbieg uszedł. Ten, któryby ich nabył nie może żądać zwrotu pieniędzy za takowe wydanych, a gdyby te efekta się znajdowały u niego w Naturze zmuszonym będzie zwrócić ich wartość w pieniądzech, i monecie bieżącej, nadto w każdym z tych przypadków podpadnie karze, za przestępstwo niniejszych Urządzeń.

Dalszy Ciąg Tłumaczenia Kopii u

DOKŁAD